

Polskie
Parki
Narodowe

Polskie Parki Narodowe

Nasze Parki Narodowe

ppn.gov.pl

Magurski Park Narodowy
fot. Andrzej Czaderna

Słowiński Park Narodowy
fot. Artur Kulwas

Polskie Parki Narodowe

Park narodowy to marka rozpoznawalna na całym świecie. Szyld parku narodowego jest magnesem przyciągającym turystów, bo wszyscy na całym świecie wiedzą, że parki narodowe tworzy się w miejscach wyjątkowo cennych.

W Polsce pierwsze parki narodowe powołano już przed II wojną światową (w 1932 r. powołano dwa parki: Białowieski i Pieniński). Jednak ze względu na zmiany jakie zaszły po wojnie, obszary te nie odpowiadały dzisiejszej definicji parku narodowego. Obecnie mamy 23 parki narodowe. To skarby przyrody, i jak to skarby, są bardzo delikatne i wrażliwe. Żeby nie zginęły, trzeba je chronić. Tak jak szkatuły i muzea chronią nasze skarby rodzinne i zabytki kultury narodowej, tak parki narodowe sprawują pieczę nad przyrodą - bardzo wartościową, ale

bardzo delikatną.

Chronimy je po to, aby zachować jak najdłużej. Dla nas samych i dla przyszłych pokoleń. Chroniąc je, możemy jednocześnie z nich korzystać, ale musimy robić to w sposób odpowiedzialny. W tym celu parki narodowe zatrudniają kompetentne i profesjonalne służby, które znając potrzeby przyrody i ludzi, starają się je pogodzić. Po to żeby nasze dzieci i wnuki mogli cieszyć się tym, czym i my się cieszymy.

**Polskie
Parki
Narodowe**

Gdzie jesteście

Legenda

1 Babiogórski Park Narodowy	7 Gorczański Park Narodowy	13 Ojcowski Park Narodowy	
2 Białowiecki Park Narodowy	8 Park Narodowy Gór Stołowych	14 Pieniński Park Narodowy	19 Tatrzański Park Narodowy
3 Biebrzański Park Narodowy	9 Kampinoski Park Narodowy	15 Poleski Park Narodowy	20 Park Narodowy „Ujście Warty”
4 Bieszczadzki Park Narodowy	10 Karkonoski Park Narodowy	16 Roztoczański Park Narodowy	21 Wielkopolski Park Narodowy
5 Park Narodowy „Bory Tucholskie”	11 Magurski Park Narodowy	17 Słowiński Park Narodowy	22 Wigierski Park Narodowy
6 Drawieński Park Narodowy	12 Narwiański Park Narodowy	18 Świętokrzyski Park Narodowy	23 Woliński Park Narodowy

Nasze trasy dla Was

	Babiogórski Park Narodowy	Białowiecki Park Narodowy	Biebrzański Park Narodowy	Bieszczadzki Park Narodowy	Park Narodowy Bory Tucholskie	Drawieński Park Narodowy	Gorczański Park Narodowy	Park Narodowy Gór Stołowych	Kampinoski Park Narodowy	Karkonoski Park Narodowy	Magurski Park Narodowy
	49	29	145	147	46	80	106	110	357	132	95
	11	16	104	60	26	17	62	60	206	22	52
		16	21	97	6	38	67			13	16
	6	29	145	20	Z			Z	Z	84	
										18	
			214			41					
	30	3	31	132	18	30	53	14	28	80	44
	6	1	3	4			2			2	

 – piesze, spacerowe i biegowe – rowerowe – konne – narciarskie biegowe i skitourowe
 – trasy dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych Z – zależnie od warunków

Podano przybliżoną długość tras w kilometrach. Szczegółowe informacje są dostępne w folderach poszczególnych parków oraz na ich stronach internetowych.

Narwiański Park Narodowy											
Ojcowski Park Narodowy	55	30	40	30	131	35	275	1	80	160	61
Pieniński Park Narodowy	33	Z	9	12	131	18	38	17	100	116	60
Poleski Park Narodowy			29			2					
Roztoczański Park Narodowy		Z		Z		35			Z	15	
Słowiński Park Narodowy					10		22				20
Świętokrzyski Park Narodowy					44	24	13	36	15	22	16
Tatrański Park Narodowy	58						23	3			
Park Narodowy Ujście Warty	2	24	1	49	20						
Wielkopolski Park Narodowy	1	1	2	10						83	5
Wigierski Park Narodowy											
Woliński Park Narodowy											

 - narciarskie zjazdy i snowboardowe

 - wodne

 - ścieżki edukacyjne

Dlaczego...

Jedną z podstawowych funkcji parku narodowego jest jego udostępnianie. To nasze wspólne dziedzictwo i zależy nam na tym, aby każdy mógł doświadczyć przebywania w tak szczególnym miejscu. Z takim wspólnym przywilejem wiąże się jednak wspólna odpowiedzialność. To właśnie dlatego w parkach narodowych obowiązują szczególne zasady. Poniżej przedstawiamy odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania. **Dlaczego...**

...nie wolno schodzić z wytyczonych szlaków?

Wyznaczone i odpowiednio oznakowane w terenie szlaki i ścieżki, poprowadzone są w taki sposób, aby wędrującym nimi turystom zapewnić nie tylko bezpieczeństwo, ale również pokazać najciekawsze miejsca w danej okolicy. A to wszystko z szacunkiem do świata, który znajduje się wokół. Każdy z nas chce czuć się bezpiecznie w swoim domu, nie inaczej jest u zwierząt. Większość ssaków unika ścieżek i dróg człowieka. Często, ukryte przed naszym wzrokiem, przebywają w pobliżu, a my nie dostrzegamy ich obecności. Nasze zejście ze ścieżki może skutkować płoszeniem zwierząt, które też potrzebują czasu i przestrzeni na drzemkę, posiłek czy spokojną opiekę nad dziećmi, a nawet na radosną zabawę. Nasza obecność poza szlakiem na pewno w tym przeszkodzi, niezależnie od tego czy będzie to jedna osoba, czy cała grupa. Dodatkowo zostawiamy swój zapach, który również może odstraszać. Przyroda w naszych parkach to nie tylko zwierzęta, mamy przecież bogactwo roślin i grzybów. Schodząc ze szlaków powodujemy ich wydeptywanie, nieświadomie możemy zniszczyć lub uszkodzić rzadkie i ginące gatunki. W naszych parkach nie zbieramy grzybów czy borówek, chyba, że dyrektor parku wskaże miejsca, gdzie można to robić. Ale nawet wtedy lepiej zostawić je dla zwierząt – a amatorów takich leśnych posiłków nie brakuje!

...czasami zamyka się szlaki turystyczne?

Często zamykane są szlaki, które prowadzą przez obszary ważne dla ochrony cennych gatunków zwierząt lub roślin (np. obejmujące miejsca rozrodu cietrzewi w Karkonoskim Parku Narodowym). W parkach przygranicznych zdarza się, że szlaki

zamykane są z powodu ograniczeń w przekraczaniu granicy państwa (np. w związku z pandemią wirusa COVID-19). Z powodu zagrożeń dla osób odwiedzających park – może to być np. zagrożenie lawinowe czy pożarowe.

...przy większości szlaków nie ma koszy na śmieci?

Są dwa główne powody: Po pierwsze odpadki pozostawione w koszach przyciągają dzikie zwierzęta, co nie jest bezpieczne ani dla nich ani dla ludzi odwiedzających park. Po drugie – kosze są stawiane jedynie w miejscach, w których są techniczne możliwości ich regularnego opróżniania i wywozu odpadów przez właściwe służby. Dlatego zabieramy swoje śmieci ze sobą – w domu czy na kwaterze możemy je posegregować i wyrzucić do właściwych pojemników na odpady.

...nie można wyrzucać resztek jedzenia, w tym ogryzków jabłek czy innych owoców?

Zdarzyło się nie tak dawno, że na jednym z tatrzańskich szczytów wyrósł... pomidor. To skutek wyrzucania przez turystów jedzenia „w krzaki”. Takie resztki wyrzucane przez turystów są też pożywką dla drobnoustrojów chorobotwórczych. Mogą przyczynić się do ich rozwoju i rozprzestrzeniania, stanowiąc poważne zagrożenie dla roślin i zwierząt żyjących w parku narodowym. Resztki jedzenia wyrzucone przy szlaku mogą też wabić dzikie zwierzęta, o czym szerzej napisaliśmy w innych częściach tej publikacji.

...niebezpieczne jest dokarmianie dzikich zwierząt?

Dokarmianie dzikich zwierząt, niestety dość powszechne wśród turystów, to skrajna nieodpowiedzialność. Może zmienić naturalne zachowanie zwierząt, przyzwyczaić je do łatwego zdobywanego pożywienia. Zwierzęta przestają poszukiwać naturalnego pokarmu. Tracą wrodzony lęk przed człowiekiem i szybko się uczą, że człowiek równa się jedzenie. Taki proces, zwany synantropizacją, jest praktycznie nieodwracalny i zawsze kończy się źle dla zwierząt, a czasem i dla turystów. Dotyczy to wszystkich zwierząt, począwszy od ptaków i ryb, a skończywszy na drapieźnikach, jak lisy czy niedźwiedzie.

Gorczański Park Narodowy
fot. Paweł Armatys

...nie wolno wchodzić z psem (lub innymi zwierzętami)?

Często spotykamy się ze sprzeciwem właścicieli psów, którzy zaskoczeni są zakazem wprowadzania psów na szlaki i ścieżki przyrodnicze parków narodowych. Turyści nie mają świadomości, że psy, nawet te prowadzone na smyczy, zostawiają po sobie obcy zapach, mogący zaburzać naturalny rytm aktywności wielu dzikich zwierząt. Podobnie ma się sprawa z psimi odchodami, zawierającymi nierzadko groźne wirusy, bakterie czy pasożyty. W przeciwieństwie do psów domowych, dzikich zwierząt nie poddaje się szczepieniom ochronnym czy odrobaczaniu. To co jest niegroźne dla naszego zwierzaka, może być przyczyną choroby, a nawet śmierci rodzimych drapieżników. Oprócz tego szczekanie, wycie może zaburzać rozród i wyprowadzanie młodych przez dzikich mieszkańców parku. Należy też pamiętać, że część turystów, zwłaszcza wędrujących z dziećmi, boi się spotkań z psami na wąskich ścieżkach i szlakach turystycznych. Zdarzają się też sytuacje, gdy pies biegnąc za sarną czy innym zwierzęciem, gubi się w nieznanym terenie. Nie zawsze udaje się je odnaleźć.

Zakaz wprowadzania psów dotyczy całego parku, z wyjątkiem miejsc i szlaków wskazanych w zarządzeniach dyrektorów parków. Jedyne

odstępstwo stanowią psy asystujące, czyli odpowiednio wyszkolone i specjalnie oznaczone, w szczególności psy przewodnicy osoby niewidomej lub niedowidzącej oraz psy asystenci osoby niepełnosprawnej ruchowo.

...warto mieć ze sobą mapę ?

Mamy XXI wiek i używanie telefonów komórkowych czy tabletek weszło nam w krew. Używamy ich także do ustalania lokalizacji celów podróży i tras dotarcia do nich. Niestety w parkach narodowych, terenach odległych od cywilizacji, te urządzenia często zawodzą. Są tu obszary, gdzie nie znajdują one zasięgu ani źródła zasilania, gdy „padnie” bateria. Dlatego naprawdę warto przed wyruszeniem na szlak zaopatrzyć się w mapę papierową z zaznaczonymi szlakami, miejscami odpoczynku, schroniskami. Takie mapy można kupić np. w punktach informacji turystycznej parków.

Odpowiedzialność za wspólne dziedzictwo wyraża się także w szacunku do wykorzystania wspólnej przestrzeni. Dzięki prostym zasadom obowiązującym w parkach narodowych, możemy pogodzić naszą obecność z niezamąganym spokojem natury. W końcu to dla niej przybywamy do Naszych Parków Narodowych.

Świętokrzyski Park Narodowy
fot. Sławomir Rakowski

**Polskie
Parki
Narodowe**

ppn.gov.pl

Wydanie: kwiecień 2020

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Folder powstał w ramach projektu POIS.02.04.00-00-0001/15 „Promocja Parków Narodowych jako marki”